

Katedra
dějin umění

Univerzita Palackého
v Olomouci

Uměleckohistorická olympiáda KDU FF UP

Jméno:

Škola:

Počet bodů: (max. 124)

1. ročník, 12. června 2019

I. Díla

I.1 Co pije dáma na slavném obraze, jehož autorem je Edgar Degas?

- a) vídeňskou kávu
- b) absint
- c) víno
- d) bílou čokoládu

Odhadněte název díla:

I.2 Odkud pochází tato nástěnná malba?

- a) Palác Knóssos, Kréta
- b) Letní papežské sídlo, Castel Gandolfo
- c) Dům Vettiů, Pompeje
- d) Zámek Bučovice

I.3 Které z následujících děl se nenachází v českých sbírkách?

- a) Albrecht Dürer, *Růžencová slavnost*
- b) Henri Rousseau, *Já, portrét – krajina*
- c) Giuseppe Arcimboldo, *Rudolf II. jako Vertumnus*
- d) Tizian, *Apollón a Marsyas*

I.4 Ve kterém městě se nachází tato významná gotická katedrála?

- a) Kutná Hora
- b) Karlovy Vary
- c) Znojmo
- d) Praha

I.5 Kdo vymaloval tuto slavnou kapli a kde ji najdeme?

- a) Giotto, kaple Scrovegni, Padova
- b) Raffael, papežská kaple, Vatikán
- c) Mistr Theodorik, Kaple sv. Kříže, Karlštejn
- d) Anonymní mistr, dolní kaple kostela Sainte-Chapelle, Paříž

I.6 Kdo je autorem obrazu nazvaného *Hvězdná noc*?

.....

I.7 O jakou stavbu se jedná a kdy byla postavena?

.....

I.8 Na které z následujících fotografií se nachází figura/y v kontrapostu?

I.9 Na fotografii je zachycen pohled do výstavy, která před pár měsíci proběhla ve Valdštejnské jízdárně. Jakému významnému modernímu umělci byla přehlídka věnována?

.....

I.10 Seřad'te díla od nejstaršího po nejmladší: 1. 2. 3. 4.

Body: (max. 14)

II. Osobnosti

II.1 Podle charakteristiky určete významnou uměleckou osobnost:

1) Vlámští barokní malíři byl skvělým portrétistou. Svá nejslavnější díla namaloval na anglickém královském dvoře. Dva jeho obrazy se nacházejí také v arcibiskupských sbírkách v Kroměříži.

Anthony van Dyck – Peter Paul Rubens – Diego Velázquez

2) Francouzský malíř se zúčastnil první výstavy impresionistů. Věnoval se zátiším, portrétům a rovněž krajinám. Velkou inspirací mu byla hora Sainte-Victoire poblíž rodného Aix-en-Provence.

Paul Gauguin – Paul Cézanne – Vincent van Gogh

3) Přes primitivismus, futurismus a kubismus dospěl ke kompozicím složeným ze základních geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník. Roku 1915 vystavil *Černý čtverec na bílém podkladu* – jeden ze zásadních obrazů abstraktního umění.

Kazimir Malevič – Pablo Picasso – Claude Monet

4) Mezi lety 1566 až 1571 byla podle plánů architekta postavena slavná vila Rotonda. Renesanční stavba ležící nedaleko severoitalského města Vicenza byla roku 1994 zapsána na seznam památek UNESCO.

Filippo Brunelleschi – Francesco Borromini – Andrea Palladio

II.2 Které z následujících děl nevytvořil renesanční sochař Michelangelo Buonarroti:

- a) *Mojžíš* (San Pietro in Vincoli, Řím)
- b) *Umírající otrok* (Louvre, Paříž)
- c) *Dveře baptisteria San Giovanni* (Firence)
- d) *Pieta* (Chrám sv. Petra, Vatikán)

II.3 Barokní sochař Matyáš Bernard Braun vyhotovil pro hospital v Kuksu mezi lety 1715–1718 slavný cyklus *Ctností a Neřestí*. Tvoří jej:

- a) 12 neřestí a 6 ctností
- b) 12 neřestí a 12 ctností
- c) 6 neřestí a 12 ctností
- d) 6 neřestí a 6 ctností

II.4 Spor mezi Vincentem van Goghem a Paulem Gauguinem skončil:

- a) demolicí van Goghova domku v Arles
- b) uříznutým uchem Vincenta van Gogha
- c) rozříznutým obrazem Paula Gauguina
- d) soubojem umělců

II.5 Autorem funkcionalistické Müllerovy vily v Praze byl:

- a) Dušan Jurkovič
- b) Josef Gočár
- c) Jan Kaplický
- d) Adolf Loos

II.6 Rembrandt Harmenszoon van Rijn namaloval roku 1642 obraz dnes známý a mylně označovaný jako *Noční hlídka*, jeho námětem je však:

- a) Hodina anatomie doktora Tulpa
- b) Posádka kapitána Franse Banninga Cocqa a Willema van Ruytenburcha
- c) Přísaha Claudia Civila
- d) Jeremiáš oplakává zboření Jeruzaléma

II.7 Italský malíř a architekt, který je mj. známý i tím, že sepsal životopisy známých umělců v knize *Životy nejvýznačnějších malířů, sochařů a architektů*, se jmenoval:

- a) Raffael Santi
- b) Filippo Brunelleschi
- c) Giorgio Vasari
- d) Annibale Carracci

II.8 První výstava impresionistů, na které prezentovali svá díla mj. i Claude Monet, Camille Pissarro a Pierre-Auguste Renoir, se odehrála v roce:

- a) 1960
- b) 1874
- c) 1836
- d) 1782

II.9 Roku 1917 poslal Marcel Duchamp na výstavu v New Yorku objekt nazvaný *Fontána*. Jednalo se o:

- a) sprchu
- b) pisoár
- c) zahradní hadici
- d) kropící vůz

II.10 Doplňte jména do textu:

Benedikt XIII. – Jan Blažej Santini-Aichel – Jan Nepomucký – Jan z Jenštejna – Václav IV. – Václav Vejmluva

Letos je to přesně 290 let od chvíle, kdy svatořečil, údajného zpovědníka české královny Žofie. Smrtí kněze, který byl umučen na příkaz krále, a poté hozen z Karlova mostu do Vltavy, vyvrcholil spor krále a arcibiskupa

Několik let před svatořečením nechal cisterciácký opat postavit na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou kostel zasvěcený uctívanému knězi. Architektem této významné barokní stavby je

Body: (max. 18)

III. Náměty

**III.1 Vyprávění o utrpení a smrti Ježíše Krista se nazývá:
Vymenujte alespoň 5 výjevů:**

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

III.2 Doplňte aktéry:

Aktaión – Apollón – Danae – Diana – Héraklés – Marsyas – Perseus – Prométheus – Zeus

- Poté, co prohrál, nechal jej pověsit na strom a stáhnout z kůže.
- Zamilovaný sestoupil k v podobě zlatého deště. O devět měsíců později se narodil
- Lovec vstoupil do jeskyně, kde spatřil nahou Bohyně jej za trest proměnila v jelena.
- Po dvanáct generací přilétal každý den k přikovanému orel a vyrval mu játra. Od každodenního utrpení jej osvobodil až, který dravého ptáka zabil.

III.3 Gumpoldova legenda zachycuje život a mučednickou smrt:

- a) Sv. Václava
- b) Sv. Víta
- c) Sv. Gumpolda
- d) Sv. Alžběty

III.4 Největším obrazem v Česku je panorama Lud'ka Marolda z roku 1898. Jeho námětem je:

- a) Jan Hus před Koncilem kostnickým
- b) Jan Amos Komenský loučící se s vlastí
- c) Druhá pražská defenestrace
- d) Bitva u Lipan

III.5 Umělecký motiv pracující s pomíjivostí života, s tématy smrti a smrtelnosti je spojován s latinským úslovím:

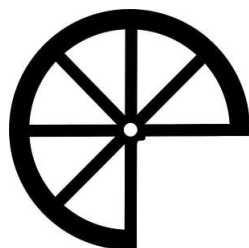
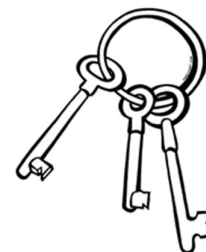
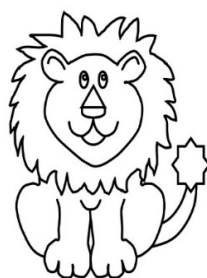
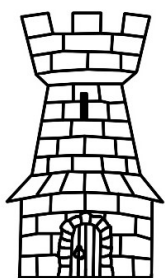
- a) Memento mara
- b) Monumento mari
- c) Memento mori
- d) Monumento more

III.6 Velkou inspirací pro umělecká díla Alfonse Muchy byla múza jménem:

- a) Gala Dalí
- b) Emmy Destinn
- c) Sarah Bernhardt
- d) Elizabeth Taylor

III.7 Přiřaďte jména k obrázkům:

- a) Ondřej
- b) Kateřina
- c) Ludmila
- d) Markéta
- e) Barbora
- f) Marek
- g) Šebestián
- h) Petr

III.8 Spojte dvojice:

1) Izák	a) Jan Křtitel
2) Samson	b) Abraham
3) Anna	c) Judita
4) Holofernes	d) Královna ze Sáby
5) Salome	e) Dalila
6) Šalamoun	f) Zachariáš

Body: (max. 33)

IV. Termíny

IV.1 Souměrný architektonický prvek ve tvaru geometrických obrazců (laloky, sférické trojúhelníky a čtyřúhelníky), vyplňující oblouky gotických oken, tympanonů a arkád:

- a) kruchta
- b) kružba
- c) kladí
- d) entaze

IV.2 Italské označení pro umění 15. století:

- a) cinquecento
- b) quattrocento
- c) seicento
- d) ottocento

IV.3 Rostlina, jejíž listy dekorují hlavice korintských sloupů, později se objevující i v barokní ornamentice:

- a) vinný list
- b) akant
- c) palmeta
- d) lilie

IV.4 Socha nahého mladíka ve strnulé póze z doby archaického Řecka:

- a) discobolos
- b) kúros
- c) karyatida
- d) kontrapost

IV.5 Campanilla je italský název pro:

- a) svrchní oděv kardinálů
- b) křtitelnici
- c) antickou bohyni bylin
- d) zvonici

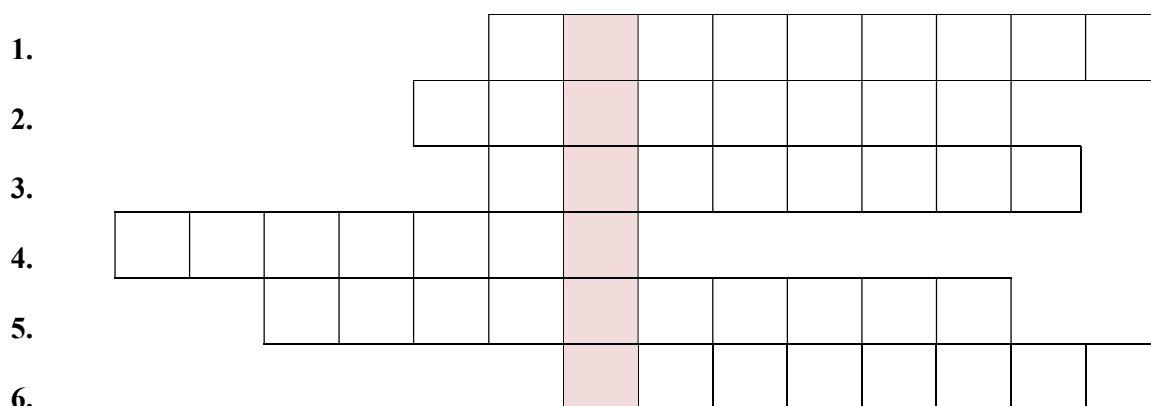
IV.6 Marína je:

- a) obraz s námořní tematikou
- b) ženská alegorická postava svobody
- c) jasně modré barvivo
- d) antická bohyně vánku

IV.7 Daguerrotypie je:

- a) druh linorytu
- b) první prakticky užívaná fotografická technika
- c) francouzský středověký receptář malířských postupů
- d) typologie ornamentu

IV.8 Vyluštěte tajenku

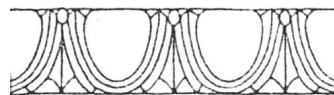

1. Sochařské dílo vytvořené technikou odebrání hmoty z bloku kamene.
2. Odborný název pro dekorativně našasený šat či jinou textilií v umění.
3. Umělecké zobrazení ukřižovaného Krista.
4. Nejstarší a nejobtížnější grafická technika tisku z hloubky, která svého vrcholu dosáhla v období renesance.
5. Malířská technika používající barev, jejichž pojídlem je jemný olej a ředidlem terpentýn.
6. Výjev noční krajiny.

IV.9 Pojem z tajenky označuje:

- a) ochranný materiál podlahy před odkapávající barvou
- b) podložku pod kolena malíře
- c) šablonu pro malbu
- d) slangový výraz vycházející z italského termínu *caro tono*, neboli drahý tón – označující zlacení na malbě

IV.10 Uveďte názvy zdobných prvků:

.....

.....

.....

.....

Body: (max. 19)

V.4 Art nouveau je francouzský a Jugendstil německý název pro:

- a) futurismus
- b) secesi
- c) brutalismus
- d) abstrakci

V.5 Antoine Watteau, Jean-Honoré Fragonard nebo Francois Boucher jsou představitelé uměleckého slohu zvaného:

- a) manýrismus
- b) rokoko
- c) romantismus
- d) impresionismus

V.6 Originálním příkladem české renesanční architektury je:

- a) hrad Buchlov
- b) letohrádek Hvězda
- c) Vila Tugendhat
- d) zámek Kačina

V.7 Socha Krumlovské madony vytvořená za vlády Václava IV. na konci 14. st. patří do skupiny tzv.:

- a) exkluzivních madon
- b) ladných madon
- c) elegantních madon
- d) krásných madon

V.8 Tvorba Mikuláše Medka je řazena mezi:

- a) konceptuální umění
- b) futurismus
- c) akční umění
- d) informel

V.9. Zapište jména osobností k jednotlivým slohům:

Georges Braque – Petr Brandl – Antonio Canova – Salvator Dali – Jacques-Louis David – Kryštof Dientzenhofer – Mistr Vyšebrodského oltáře – Petr Parléř – Pablo Picasso – Toyen

Baroko	
Gotika	
Klasicismus	
Kubismus	
Surrealismus	

Body: (max. 29)

VI. Umělecký svět dneška

VI.1 Ve které budově Národní galerie v Praze se nachází středověkého umění:

- a) Veletržní palác
- b) Schwarzenberský palác
- c) Šternberský palác
- d) Anežský klášter

VI.2 Jak se jmenuje ocenění udělované každoročně českým výtvarníkům do 35 let:

- a) Cena Jindřicha Chalupeckého
- b) Cena kritiky za mladou malbu
- c) Cena Oskara Čepana
- d) Umělec má cenu

VI.3 Galerie Středočeského kraje (GASK), sídlící v Kutné Hoře, se zaměřuje na:

- a) portrétní umění renesance a raného baroka
- b) gotickou sochařství
- c) umění 20. a 21. století
- d) malbu 19. století

VI.4 Ve kterém městě se pravidelně v liché a sudé roky střídají dvě velké přehlídky věnované současnému výtvarnému umění a architektuře (tzv. bienále)?

- a) Edinburgh
- b) Frankfurt
- c) Benátky
- d) Montreal

VI.5 Nově potvrzené originální dílo Petra Pavla Rubense, nacházející se ve sbírce Moravské galerie v Brně, nese název:

- a) Hlava Múzy
- b) Hlava Medúzy
- c) Hlava Jana Křtitele
- d) Hlava Holofernova

VI.6 Umístěte muzeum k městu:

- 1) Ermitáž
- 2) Prado
- 3) Uffizi
- 4) Louvre
- 5) Albertina
- 6) Rijksmuseum

Body: (max. 11)